

■ HAVØRRED:

KYSTFLUE – SIMPELT OG EFFEKTIVT

Kystfiskeri efter havørred behøver ikke at være så kompliceret, som man gør det til. Sådan lyder det fra vestsjællandske Peter Løvendal, der igennem de sidste 30 år har landet tusindvis af danske kystørreder – heraf størsteparten på flue.

Tekst og fotos: Jens Bursell

»Jeg har ikke noget imod spinnefiskere
– faktisk trækker de ofte havørrederne længere ind,
så vi kan fange fiskene lige for næsen af dem«

FOTO: STEEN LARSEN

Selv om Peter Løvendal foretrækker fluestangen, har han taget masser af lotte havørred på spin.

Passion og indlevelse i fiskeriet. Det er essensen af et langt fiskeliv, hvor omdrejningspunktet har været havørred med stort H – Peter Løvendal har været en af pionererne i dansk kystfluefiskeri. Men på trods et erfaringsgrundlag der er »second to none«, svinger han stadig fluestangen med en frekvens, der ikke efterlader nogen tvivl om, at der venter mange flotte havørreder forude.

Efterårets havørreder er lunefulde, men med den rette viden om fiskeriet er det slet ikke så svært at gå til, fortæller Peter Løvendal:

– Fiskeriet efter de farvede fisk foregår ofte på de samme lokaliteter år efter år, hvor de gode pladser til blankfisk er mere jævnt fordelt. Det der især adskiller efterårets fiskeri fra forårsfiskeriet er vandtemperaturen, som ofte er rimelig høj i oktober. Forårsfiskeriet foregår ofte i vand som er under 10 grader – det sker sjældent om efteråret, med mindre man er nået helt hen i november. Det bevirker at fiskene opfører sig på en

Selv om Peter har affisket utallige kilometer langs de danske kyster, har jagten på havørreder også ført ham til så forskellige steder som Svenskekysten, Norge, Færøerne, Skotland og Falklandsøerne.

anden måde. Fiskene er meget aktive og springende – og »Head & Tail« opvisninger er helt klart noget der især hører efteråret til. Havørrederne er derfor relativt nemme at spotte, og med lidt øvelse finder man hurtigt ud af, hvordan man skal lægge sine kast for at komme i kontakt med det eftertragtede sølvtoj, fortsætter Peter.

Vent, spot og find

– Jeg bruger meget tid på blot at sidde og observere vandet, for at pejle mig ind på fisken. Ofte kan man ved at sidde og kigge hen langs kysten affotografere flere gode pladser, og ser man en fisk springe, er det slet ikke så svært. På den måde bliver det meget nemmere at målrette sit fiskeri de rigtige steder, og det, at fiskene ofte viser sig, er yderst motiverende for fiskelysten.

Men – det er selvfølgelig ikke altid at fiskene viser sig, som man ønsker det. Og så er der kun ét at gøre; tage udgangspunkt i områder der normalt holder fisk – og så ellers blindfiske, indtil man spotter nogle fisk, man kan kaste efter.

Efterårets menukort

– Udbuddet af føde adskiller sig en del fra foråret. Om efteråret er det lave vand spækket med yngel fra f.eks. tobis, kutling og sågar sild, der er ved at være oppe i spi- →

KYSTFLUER...

→seklar størrelser. Men – det store udbud af føde gør ikke fiskeriet lettere – tværtimod. Fiskene er tit mere kræsne, hvilket resulterer i at de er svære at lure, og her er der ikke meget andet at gøre end at gå hele flueæsken igennem, indtil man finder det mønster, som skal til for at bryde koden.

Grå Frede er min absolutte favorit, fortæller Peter, der er overbevist om, at fluens store effektivitet skyldes, at fluen er en god allround imitation. Om efteråret har jeg tit mere held med en tandemversion, hvilket måske skyldes det større udbud af småfisk i samme størrelse. Fluen minder desuden en del om børsteorm, som havørreden også spiser uden for børsteormenes sværmetid – eksempelvis om efteråret. Personligt foretrækker jeg at binde den, så den forreste krog er lidt større end den bagerste.

Indtagningsteknik

– Når vandet er varmt kan det ofte svare sig at give fluen lidt ekstra fart. Selve indtagningsmønsteret varierer en del. Overordnet set skal indtagning selvfølgelig tilpasses bevægelsesmønsteret af det fødeemne, man ønsker at imitere. Eksempelvis skal små og mindre mobile fødeemner, som f.eks. tanglopper og mysis, imiteres med små korte nøk – mens man med småfiskeimitationer normalt indtager fluen hurtigere og med større tag.

Ser jeg en fisk lige bag min flue, uden at den hugger – skal der ofte variation til for at få den til at ombestemme sig. Nogle gange kan den rette medicin være at speede indtagningen voldsomt op. Selv om man synes, man kan tage fluen ind med én hånd, er det ofte ikke hurtigt nok. I mange tilfælde skal der ekstra hastighed til – tag istedet stangen under armen – og hiv linen lynhurtigt ind med begge hænder. Du behøver ikke at være bange for at gøre det for hurtigt – havørreden vil til en hver tid kunne følge med. Når fluen kommer op i fart, falder hugget ofte øjeblikkeligt.

Fortsætter man blot indtagningen uden variation, vil man ofte se fisken forsvinde som en hvirvel bag fluen, idet linen løftes fri af vandet.

Havørred på hundestejler

– Hvis fiskene går efter hundestejler, der er meget almindelige langs kysten om efteråret, mærker man ofte fisken hugge eller puffe til fluen. Jeg tror det som sker, er,

Kystørred på tørflue

Om efteråret kan der være dage og pladser, hvor fralandsvind også kan resultere i et helt fantastisk fiskeri. Det kan eksempelvis være på varme dage, hvor store mængder af flyvende landinsekter bliver blæst ud over vandet, hvor de kan få selv de sløveste fisk op på finnerne. Ofte starter det sidst i august med flyvemyrer og kan fortsætte med forskellige andre arter til helt hen i november – især hvis pladsen har bagvedliggende kystskrænter. Under disse omstændigheder kan fiskene gå helt amok på tørflue. Selvom imitationer er oplagte, vil man ofte kunne fange masser af fisk på mere tilfældige mønstre – så længe de flyer på overfalden, skal de nok blive taget. Til dette fiskeri er en # 7 stang med flydende WF line det helt rette valg. Så husk at fylde et par tørfluer i flueæsken – man kan aldrig vide...

at havørreden slår til fisken for at bedøve den, hvorefter den tager den synkende og halvt bevidstløse fisk. Løsningen er derfor ofte at stoppe indtagningen og vente 3-4 sekunder, hvor fluen synker. Hvis ikke fisken allerede har taget fluen, skal den nok gøre det, hvis man slutter af med et langt og hurtigt træk i fluen. Fænomenet er ærketypisk for efterårsfiskeriet, og ofte kan fiskene opføre sig på denne måde i 3-4 uger i træk. Grå Frede kan være fin til dette fiskeri, men når fiskene er helt hjernevaskede af efterårets mange hundestejler, har jeg også haft godt held med Fredes søster – Frida. Denne hundestejle-imitation har jeg lavet med inspiration fra Grå Frede og Big Hole Demon, hvis forkrop minder om Grå Frede, men med sølvkrop bagerst. På Frida er ha-

Grå Frede har utallige kysthavørred på samvittigheden.

Peter Løvendals favorit er uden tvivl Grå Frede – samt varianter af samme i brun og oliven.

Sidstnævnte anvendes især når børsteormene sværmer i marts. Tv. øverst ses Frida og tv. nederst Falklands Frede – en flue der har givet Peter mange gode fisk på – ja – gæt selv...

len lavet med fjer der klippes, så de ligner en fiskehale. Fænomenet, hvor havørrederne går amok i hundestejler er mest almindeligt i fjordene, men det sker også, at man oplever det på de mere åbne kystområder.

På den åbne kyst, er det dog mere almindeligt at se fiskene fouragere på f.eks. tobis og kutling.

Imitation eller fantasi?

– Det er sjældent, at jeg bruger spraglede fantasifluer, og til hovedparten af mit kystfiskeri foretrækker jeg fluer, der på en eller anden måde imiterer havørrederens naturlige fødeemner.

Når fiskene er svære at få til at hugge, er det en stor fordel, at undersøge fiskens maveindhold. Hvis altså man er heldig nok, og har overlistet den første fisk...

Når fiskene ikke hugger på de lidt større fluer, har jeg ofte oplevet at maven har været smæk fyldt med tanglopper. Og så er der selvsagt kun en vej – en specifik tangloppes eller gammarus imitation.

I takt med at vandet bliver koldere og efteråret går over i vinter, har jeg bedst erfaring med at gå op i fluestørrelse. Krogstørrelsen forbliver den samme – cirka str. 2, men fluerne bliver mere fyldige – evt. bundet som tandemfluer. Og hvis jeg skulle blive fristet til at sætte noget hysterisk på – f.eks. en Orange Frede – så er det på dette

Grå Frede i tandemversion. Fluen kan have en tendens til at køre for højt op i overfladen, hvilket Peter modvirker ved at binde en Namsen-knude, hvor forfanget går ud gennem krogøjet på oversiden. Når løkken er lavet, trækkes den om bag skaftet (se Fisk & Fri 4/2006).

får man lokket fiskene for langt ind, bliver de let skræmt, så man risikerer at de flygter eller undlader at hugge, næste gang de bliver præsenteret for fluen.

Hvor og hvornår?

– I det tidlige efterår fra september til engang i første halvdel af oktober, vil man på mange pladser opleve, at fiskene står helt tæt på land i det tidlige morgengry. Her er det selvsagt vigtigt at få fisket det lave vand af, inden man vader ud i vandet. Bliv på land og lad være med at sprælle for meget rundt. Efterhånden som dagen skrider frem, trækker fiskene tit lidt længere ud, men ofte bliver fiskeriet først rigtig godt hen under aften, hvor det også kan være godt at fiske et stykke ind i mørket. Mange havørredfiskere tror at natfiskeriet kun hører sommermånedene til, men faktisk er der på Vestsjælland, hvor jeg kommer fra, mange der dyrker natfiskeriet indtil et stykke hen på vinteren. Og det med fine resultater.

Senere på efteråret, hvor vandtemperaturen daler til 10-11 grader er fiskeriet er lige godt hele dagen. Her kan fiskene stå noget længere fra land hele dagen.

Generelt foretrækker jeg områder med blandet bund eller steder med tidevandsstrøm. Nogle pladser huser flere farvede fisk i efteråret – og dem prøver jeg at undgå. Det er oplagt at tænke, at pladser nær udløb eller udsætningspladser – huser flere farvede fisk, men sådan er det ikke nødvendigvis altid.

Rent fiskemæssigt er pålandsvind ofte at foretrække. Det er ikke så sjovt at kaste i, men fisken står ofte så tæt på, at det heller ikke er nødvendigt med særligt lange kast. Rent kastemæssigt har de fleste lettest ved at fiske i rygvind, der kommer skråt bagfra modsatte side af kastehånden, hvilket måske er værd at overveje som begynder.

Grej

Peter Løvendal lægger ikke skjul på, at han foretrækker de tunge skyts: – Selv bruger jeg en 9 fods Scot STS i # 10, fortsætter Peter.

– Generelt foretrækker jeg ret kraftige stænger – mest fordi jeg er doven. Jeg gider simpelthen ikke stå og blindkaste hele tiden. Jo hurtigere kan få linen ud og dække noget vand – desto mere effektiv er jeg i afsøgning og præsentation. Modsat hvad mange tror er det faktisk langt mindre trættende at bruge de tunge skyts, →

Kig ned i vandet

En meget væsentlig faktor ved kystfluefiskeriet er at lægge mærke til, hvad der foregår nede i vandet. Tit kan man få et indtryk af fødeudbuddet og dermed den optimale imitation eller indtagningsteknik. En sjov ting man vil finde ud af er, at mange fødeemner står stille en del af tiden. Eller sagt med andre ord – nogle gange er det en idé at lade fluen stå fuldstændig stille – prøv at efterligne det du ser.

tidspunkt, når der er istærninger i vandet – f.eks. januar eller februar. Netop fordi vandet er så koldt og fiskenes stofskifte tilsvarende lavt. Hjemtagning på denne årstid er betydeligt langsommere end om efteråret.

Fri for følgere

– De for spinnefiskerne så velkendte følgere ser jeg sjældent, fortsætter Peter.

– Jeg er så doven, at jeg løfter mit skydehoved, inden jeg tager det igennem øjerne, og fisker derved ikke de forreste 10 meter. Men det kan også have en fordel;

KYSTFLUER...

→ for det er betydeligt lettere at få linen ud på den rette afstand. På mit hjul sidder et flydende 10'er skydehoved, 50 meter nylonskydeline fra Suffix. Tidligere brugte jeg flad nylon, men da det havde en tendens til at vride sig, gik jeg væk fra det. Bagerst har jeg 200 meter backing af superline i 20 lbs. Folk vil nok kalde hjulet et let laksehjul – og det er det også, men stang og hjul skal jo være i balance for at levere optimale kast.

Jeg bruger sjældent vægtbelastede fluer, så for at komme ned i vandet, består mine forfang typisk af et synkende intermediate polyforfang kombineret med en 0,28 spids af relativt stiv nylon – typisk Drennan Doublestrength. Er bølgerne store vælger jeg ofte flurocarbon – ikke så meget på grund af usynligheden, men snarere fordi dette materiale synker hurtigere end nylon. Hvis man skal have bedst mulig føling med fiskeriet, er det vigtigt, at forfanget kommer ordentligt ned, så det ikke skulper rundt i bølgerne, pointerer Peter.

Tidligere brugte jeg cirka en

Et blik ned i Peters flueæske afslører også andet end Frede og hans fætre – bl.a. variationer af fluen Fyggi.

meter 0,20 som standardspids, men er idag gået op til 0,28, fordi jeg havde en grim tendens til at miste de lidt større fisk, da de smadrede forfangene. De tynde forfang bruger jeg nu kun til mindre imitationer, som kræver en mere delikat præsentation – f.eks. tanglopper. Generelt er mine forfang halvanden til to gange stangens længde.

Fluefreaks med trippel F

Peter Løvendal er formand for Federation of Flyfishers Denmark (FFFD), hvis formål er at fremme interessen for fluefiskeri gennem kurser, seminarer og spændende fisketure. Et af klubbens store arrangementer er Fly Festival i Kolding, der næste gang afholdes i slutningen af april 2007. På arrangementet vil du kunne møde alt fra grossister, butikker samt en række kendte fluefiskeprofiler, der øser ud af deres viden. Læs mere om foreningen på www.fffdd.dk

Mere tid, flere fisk

– Meget af ens fiskeri hænger sammen med ens indsats. Hvis man fisker én dag om ugen året igennem er der mange der vil sige, at man har fingeren på pulsen. Men de, som fisker syv dage om ugen, fanger med garanti mere end syv gange så mange fisk. Det er den daglige kontakt med vandet, der giver den ultimative føling med fiskeriet og fiskenes fourageringsmønstre. Jo mere man fisker, desto større chance er der for at opleve de rigtig gode dage, som vejer tungt i statistikken.

I en lang periode af mit liv, har jeg fisket hver eneste dag i forårs- og efterårsperioden. Noget af det som for alvor har givet ekstra fisk er, at netværke med ligesindede, der ligeledes har den daglige puls på andre lokalområder. Ved at ringe til hinanden, når det kører, vil man totalt set få mange flere fisk, fordi man altid vil have mulighed for at kende en god plads, hvor vind og lokalforhold er helt i top. Men husk, at give lige så meget, som du får, slutter Peter Løvendal.

INDKØBSCHEF SØGES

*Vil du være med i et af Europas mest succesfulde team?
Vil du have ansvar og indflydelse på et årligt indkøb på et
3-cifret millionbeløb? Er du den fødte købmand og leder?
Så lad os høre fra dig ...*

STILLINGEN

- Overordnet ansvar for indkøb og logistik til det europæiske marked.
- Ansvar for ledelse og motivering af en afdeling på fem personer.
- Daglig kontakt med marketingsafdelingen, produktudviklere, testfiskere samt vort kontor i Shanghai og de øvrige selskaber i gruppen.
- Stillingen omfatter to til tre årlige rejser til Fjernøsten samt til vore europæiske afdelinger.
- Som indkøbschef vil du indgå i selskabets ledergruppe.

PERSONEN

- Du er en dygtig "købmand".
- Du har erfaring med indkøb og import og gerne fra Fjernøsten.
- Du er forhandlingsvant med stor gennemslagskraft.
- Du har ledelseserfaring.
- Du har et bredt kendskab til sportsfiskeri, uden at du behøver være ekspert eller fanatiker (vi har allerede huset fyldt med sådanne).
- Du besidder stor logistisk forståelse og er pinlig præcis med aftaler og detaljer.

Vi ser frem til at modtage din ansøgning attn. Lars Erik Svendsen på ls@svendsen-sport.com

Svendsen Sport A/S er etableret i 1977, og handler udelukkende med fiskegrej og relaterede produkter på engros og agenturplan. Selskabet har i dag afdelinger og salgsselskaber i Sverige, Norge, Finland, Tyskland, Benelux samt Frankrig. I resten af Europa distribueres gennem lokale grossister. I koncernen indgår ligeledes selvstændige selskaber i Storbritannien, New Zealand samt U.S.A. såvel som eget kontor i Shanghai, Kina. Det 130 år gamle D.A.M. GmbH i Tyskland indgår ligeledes i koncernen, hvilket dog ikke vedrører ovennævnte stilling. Med en totalomsætning på 350 mio. kr og 150 ansatte er vi blandt Europas tre største leverandører af fiskegrej.

SVENDSEN SPORT - ERHVERVSPARKEN 14 - 4621 GADSTRUP - TEL: 46 19 13

